

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Пленарне засідання двадцять другої сесії восьмого скликання

Р І Ш Е Н Н Я

24 березня 2023 року

№ 567

Про виконання Програми збереження, вивчення та популяризації Більського городища на період 2018 – 2022 років

Керуючись пунктом 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пунктом 5 статті 2 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», частиною першою статті 4 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», заслухавши звіт директора Департаменту культури і туризму Полтавської обласної військової адміністрації Ірини Удовиченко,

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

звіт про виконання Програми збереження, вивчення та популяризації Більського городища на період 2018 – 2022 років, затвердженої рішенням другого пленарного засідання вісімнадцятої сесії обласної ради сьомого скликання від 22 грудня 2017 року № 584 зі змінами, що додається на 4 аркушах, взяти до відома.

Голова обласної ради

Олександр БІЛЕНЬКИЙ

Додаток
до рішення пленарного засідання
двадцять другої сесії обласної ради
восьмого скликання
24.03.2023 № 567

Звіт
про виконання Програми збереження, вивчення та популяризації
Більського городища на період 2018 – 2022 років

Програма збереження, вивчення та популяризації Більського городища на період 2018 – 2022 років затверджена рішенням другого пленарного засідання вісімнадцятої сесії обласної ради сьомого скликання від 22 грудня 2017 року № 584.

Мета програми – досягнення збалансованого та стійкого розвитку заповідника «Більськ» як багатофункціонального інноваційного центру охорони, дослідження й музейної презентації найдавнішої культурної спадщини, а також всеукраїнського осередку зростання внутрішнього та в'їзного культурно-освітнього та екологічного туризму.

Відповідальними за реалізацію заходів Програми були - Управління культури Полтавської обласної державної адміністрації та Управління інфраструктури та туризму Полтавської обласної державної адміністрації, їх правонаступник – Департамент культури і туризму Полтавської обласної військової адміністрації; Департамент будівництва, містобудування і архітектури та житлово-комунального господарства Полтавської обласної військової адміністрації; Комунальна установа «Історико-культурний заповідник «Більськ» Полтавської обласної ради.

Відповідно до показників, передбачених у Програмі на 2018 – 2022 років роки, планові обсяги фінансування мали складати 15 685,00 тис. грн.

Виділений обсяг асигнувань у 2018 – 2022 роках – 6284,0 тис. грн. Фактично використано кошти в сумі – 6063,76 тис. грн, що складає 96,5 % від виділених коштів.

У рамках виконання програми за напрямком 1 «Поліпшення матеріально-технічної бази заповідника «Більськ» протягом 2018 – 2022 років виділено 2746,27 тис. грн, використано – 2741,67 тис. грн. Програмою передбачено 5215,0 тис. грн.

Придбання транспортних засобів та спеціальної техніки (у т.ч. укомплектування, державна реєстрація, сплата податків та зборів, витрати на обслуговування та паливно-мастильні матеріали) – 1252,85 тис. грн.

Придбання та оновлення комп'ютерної техніки, ліцензійного програмного забезпечення. Забезпечення роботи офіційного сайту заповідника – 258,29 тис. грн.

Придбання будинків (вагончиків) (у т.ч. дерев'яних та мобільних) для розміщення археологічних експедицій та розбудови садиб зеленого туризму – 188,5 тис. грн.

Придбання обладнання та інвентарю для діяльності археологічних експедицій, туристичного спорядження і транспорту – 1042,03 тис. грн.

У рамках виконання програми за напрямком 2 «Наукова та пам'яткоохоронна діяльність на території Більського городища» протягом 2018 – 2022 років виділено коштів – 3236,03 тис. грн, використано – 3048,55 тис. грн. Програмою передбачено 7710,0 тис. грн.

Здійснення планових розвідок на території комплексу пам'яток території та округи Більського городища – 123,29 тис. грн.

Розвідками охоплено площі – 750 га.

Проведення обстежень на пам'ятках Більського археологічного комплексу із застосуванням геомагнітної зйомки землі – 99,85 тис. грн.

Обстежено земельні ділянки загальною площею 3,3 га.

Методом геофізичної зйомки землі обстежено 3,0 га території Більського археологічного комплексу. Вартість проведених робіт – 90,0 тис. грн.

Організація виявлення та дослідження, інвентаризації (перегляду) об'єктів культурної спадщини на території Більського городища і його округи в рамках підготовки Паспорту на пам'ятку національного значення – 6,0 тис. грн.

Створення та обслуговування електронного каталогу пам'яток та он-лайн карти Більського городища (з основною інформацією про об'єкти у складі комплексу) 15,85 тис. грн.

Встановлення та утримання охоронних дощок, охоронних знаків на пам'ятках Більського археологічного комплексу – 3,04 тис. грн.

Встановлення вказівників руху до Більського городища, визначних об'єктів пам'ятки, Музейного комплексу на автошляхах області. У тому числі розміщення карт з туристичними маршрутами, знаків «Ви знаходитесь тут» на території Більського городища тощо – 72,1 тис. грн.

Здійснення комплексу землевпорядних робіт щодо відведення в постійне користування ІКЗ «Більськ» найбільш цінних територій у складі Більського городища – 50,5 тис. грн: виготовлення 6 проектів землеустрою.

Забезпечення здійснення охоронних рейдів територією заповідника «Більськ» з метою боротьби зі скарбошукачами (із метою залучення представників ЗМІ та правоохоронних органів) – 24,4 тис. грн.

Організовано проведення 215 рейдів.

Організація та проведення охоронно-рятивних археологічних досліджень на території некрополів скіфського часу – замовлення дослідження 10 курганів скіфського часу у складі могильників населення Більського городища на загальну суму 399,6 тис. грн.

Проведення вивчень на поселеннях скіфської епохи в межах та окрузі Більського городища – 1269,55 тис. грн: замовлено розкопки ранньоскіфського поселення (250 м²) в ур. Лазьківські ставки, поселення в урочищі Барвінкова гора (обстежено 1630 м² території), поселення в урочищі Озеро площею 160 м².

Загальна розкопана площа – 2040 м².

Дослідження ділянок оборонних споруд Більського городища та Південного валу в межах Великого укріплення – 180,0 тис. грн: оплачено поперечний переріз Південного валу (80 м²), валу та рову Східного укріплення Більського городища (траншея 60 м²).

Забезпечення функціонування Літньої польової археологічної школи на території Більського городища (Міжнародний проєкт за підтримки Інституту

археології НАН України), інших міжнародних та регіональних наукових експедицій – 72,1 тис. грн.

Замовлення проведення аналізів (біологічних, хімічних і т.д.) матеріалів з розкопок на Більському городищі – 79,82 тис. грн:

експертно-пробірний контроль виробів з дорогоцінних металів (74 од.);

рентгенофлуоресцентний аналіз знахідок (102 од.).

елементний аналіз археологічних знахідок (155 од.)

Проведення реставраційних робіт знахідок з Більського археологічного комплексу – 95,0 тис. грн.

На замовлення ІКЗ «Більськ» відреставровано 55 унікальних знахідок скіфського часу.

Друк видань (у т.ч. пам'яткоохоронного змісту) вітчизняних та закордонних спеціалістів з результатами археологічного вивчення Більського городища. Друк та придбання туристично-презентаційних матеріалів про Більське городище: 432,45 тис. грн.

Вартість розробки концепції Музею під відкритим небом на території Більського археологічного комплексу (загальною площею понад 2,5 га) – 35,0 тис. грн.

У рамках виконання програми за напрямком 3 «Туристична промоція Більського городища та розвиток туристичної інфраструктури» протягом 2018 – 2022 р. виділено коштів – 301,7 тис. грн, використано – 273,54 тис. грн. Програмою передбачено 2760,0 тис. грн.

Встановлення 6 скіфських культових споруд, інших об'єктів на території Музею під відкритим небом – 40,0 тис. грн.

Придбано та встановлено на території Музею під відкритим небом туристичні букви GELON, реконструкцію оборонного частоколу та 5 реплік скіфських баб, знахідку-реконструкцію (амфору), фігуру скіфського воїна (загальна сума – 80 тис. грн).

Встановлення альтанок та місць відпочинку в межах Комплексу пам'яток території та округи Більського городища – 55,2 тис. грн.

Зйомки науково-популярного фільму про Більське городище, промо-роликів для популяризації пам'ятки на туристичному ринку – 43,1 тис. грн.

Забезпечення участі представників заповідника «Більськ» у вітчизняних та зарубіжних конкурсах, семінарах, конференціях, фестивалях і т.д. з метою презентації Більського городища та результатів вивчень пам'ятки – 12,94 тис. грн.

На організацію тематичних екскурсій використано 10,3 тис. (придбано 2 мікрофони та 3 костюми-реконструкції).

На організацію та проведення конкурсу-симпозіуму ковалів у 2019 р. витрачено коштів у сумі 32,0 тис. грн.

Фінансування Програми збереження,
вивчення та популяризації Більського городища на період 2018 – 2022 років

№ п/п	Напрямки діяльності	2018 р. (тис.грн) план	2018 р. (тис.грн) факт	2019 р. (тис.грн) план	2019 р. (тис.грн) факт	2020 р. (тис.грн) план	2020 р. (тис.грн) факт	2021 р. (тис.грн) план	2021 р. (тис.грн) факт	2022 р. (тис.грн) план	2022 р. (тис.грн) факт
1	Поліпшення матеріально технічної бази заповідника "Більськ"	1786,7	1786,7	217,57	217,57	657,7	653,1	77,3	77,3	7	7
2	Наукова та пам'ятко охоронна діяльність на території Більського городища	1008	957,8	860,43	843,95	807,8	687	505,5	505,5	54,3	54,3
3	Туристична промоція Більського городища та розвиток туристичної інфраструктури	114,3	114,3	107,5	87,44	75,8	67,7	4,1	4,1	0	0
4	Разом по напрямках діяльності	2909	2858,8	1185,5	1148,96	1541,3	1407,8	586,9	586,9	61,3	61,3